

Salamanderbloggen

Storsalamanderen mister hus og eiendom

Søndag 29. april 2018 - 22:07

Et nytt industriområde på Notodden med tre registrerte yngledammer for salamander, hvorav minst en for storsalamander. (Foto: Finn Gregersen)

Den største utfordringen for salamanderne her til lands er tap av leveområder. Både blir antall ynglelokaliteter færre og størrelsen og kvaliteten på leveområdet rundt mange yngledammer redusert.

En gjennomgang jeg nylig har gjort av alle kjente storsalamanderforekomster her til lands, viste et årlig tap av ynglelokaliteter på rundt en prosent. Det betyr at 10 prosent av de rundt 1 200 kjente lokalitetene vil gå tapt i løpet av de neste 10 årene.

I 2016 kom det ei ny rødliste for arter. Dette er ei liste over arter som forteller om sannsynligheten for at de skal dø ut de neste 10 til 100 år. I denne nye rødlista så var storsalamanderen nedgradert fra sårbar (VU) til nær truet (NT). Årsaken til det var funn av flere nye lokaliteter siden forrige rødliste og at det ikke var dokumentert stor nok tilbakegang i bestandene. Småsalamanderen er nå av samme årsaker helt ute av rødlista.

Akershus, Buskerud og Telemark. Dette er et resultat av både nedgraderingen på rødlista, endringer i praksisen for planprosesser og den politiske vinden for tiden. Bevaringen av salamanderdammer taper når det vurderes opp mot de andre samfunnsinteressene i de kommunale planprosessene.

«Området har ikke egnede yngledammer for salamandre. Til informasjon så er ikke småsalamander lenger rødlistet og den er vurdert til å ha en livskraftig bestand i Norge». Sitatet er hentet fra en befaringsrapport fra et planlagt boligfelt på Eidsvoll. Bildet viser en småsalamander som ble funnet nettopp i det undersøkte området. (Foto: Silje Camilla Myrhaug)

Et eksempel på en stor nedbygging av salamanderdammer, er det som skjer i et industriområde i Notodden kommune. Det hjelper ikke lenger at forekomstene er registrert i Artsdatabankens Artskart, en nettjeneste som inneholder alle kjente observasjoner av bl.a. salamander i Norge. Lokale personer hevder også at det ikke er gjennomført tilstrekkelige biologiske undersøkelser før utbyggingen ble vedtatt. Det hevdes at planprosessen har vært mangelfull.

Jeg har ikke sjekket saksgangen og dokumentasjonen fra de nye sakene jeg har fått tips om i Telemark, Buskerud og Akershus. Det er ofte en tung og tidkrevende prosess.

Jeg har nylig hatt en gjennomgang av noen få andre plansaker i Akershus. Det har skjedd i forbindelse med en evaluering jeg har gjennomført av den norske forvaltningen av storsalamander. Det viser at før 2016 var det både vilje og forpliktelser i lovverket til å ta hensyn. Når samfunnsinteressene var store for en utbygging, fant man ofte gode løsninger i erstatningsdammer. Salamanderne er enkle sånn. Det er mulig å lage erstatningsområder når hus og hjem ryker og uten at det fører til tap av bestander.

Bildene jeg har fått tilsendt fra Notodden, sier meg at det for disse bestandene er "game over". Ynglelokalitetene deres er enten sprengt i filler eller det er bygd så tett inntil at leveområdet blir for lite. Så langt jeg kjenner til er det ingen planer om erstatningsdammer eller andre tiltak for å redde disse bestandene.

Med bakgrunn i den usikre statusen for storsalamanderen og den dokumenterte nedgangen i antall ynglelokaliteter i kulturlandskapet, fikk arten en egen

En av salamanderdamene i industriområdet på Notodden. (Foto: Finn Gregersen)

handlingsplan i 2008. I løpet av de 10 årene som har gått, er det brukt over 10 millioner til ulike forvaltningstiltak. Det er anslått at det er gjennomført skjøtselstiltak i rundt 25 prosent av alle kulturlandskapsdammene.

Handlingsplanen har helt klart bremsset tapet av storsalamanderlokaliteter. Trolig er det reelle behovet fire til fem ganger så stort, om forvaltningen helt skulle greid å stoppe nedgangen i bestandene av storsalamander.

Nedgraderingen av storsalamanderen på rødlista har ført til at forvaltningen ikke lenger har tilgang til disse ekstra midlene til arbeidet med storsalamander. Hvis det også nå tas mindre hensyn ved arealbruksendringer, ser det riktig mørkt ut for salamanderen framover. Tapet av lokaliteter kommer til å øke.

En gårdsdam i Lier som er i ferd med å gro igjen. Bestanden av storsalamander er på under 40 individer og yngling er ikke registrert på over fem år. (Foto: Børre K. Dervo)

Nye mørke skyer dukker også opp i horisonten. Sist sommer oppdaget vi en ny sopp i noen av salamanderdammene i Akershus. Dette er en sopp som lever i huden til amfibier. Denne soppen har redusert og i enkelte tilfeller utryddet amfibiearter over hele verden. Det tenkte jeg at jeg skulle fortelle om neste gang.

dammen og se disse flotte dyrene. Nyt opplevelsene mens dere kan.

NYHETER

SALAMANDERBLOGGEN

Om forskning.no

- [Forskning.no](#) er en nettavis med norske og internasjonale forskningsnyheter.
- [UNG.forskning.no](#) er nyheter om forskning for barn og unge.
- [Forskning.no](#) gis ut under [Redaktørplakaten](#).
- Ansvarlig redaktør / daglig leder: Nina Kristiansen, tlf 414 55 513 / nina@forskning.no
- Redaksjonssjef: Bjørnar Kjensli, tlf 942 43 567
- [Personvernerklæring](#)

Kontakt oss

epost@forskning.no / tlf 22 80 98 90

Redaksjonen – ansatte

Annonser/stillingsmarked:

Preben Forberg, tlf 413 10 879

Sandakerveien 24 C, Bygg D3

Pb 5 Torshov, 0412 Oslo

Følg oss

[@forskningno](#)

[/forskning.no](#)

[/UNG.forskning.no](#)

[/ScienceNorway.no](#)

forskning.nos eiere

Akvaplan-niva

Artsdatabanken

De nasjonale forskningsetiske komiteene

De regionale forskningsfondene

Diku – Direktoratet for internasjonalisering og kvalitetsutvikling i høyere utdanning

Fafo

Fiskeri- og havbruksnæringens forskningsfinansiering

Forsknings- og utviklingsavdelingen, Psykisk helse og rus, Vestre Viken HF

Forsvarets forskningsinstitutt

Framsenteret

Havforskningsinstituttet
Høgskolen i Innlandet
Høgskolen i Molde
Høgskolen i Østfold
Høgskulen i Volda
Høgskulen på Vestlandet
Høyskolen Kristiania
Institutt for samfunnsforskning
KS FoU
Kompetanse Norge
Kriminalomsorgens høgskole og utdanningscenter KRUS
Meteorologisk institutt
NIBIO

NIKU Norsk institutt for kulturminneforskning
NILU - Norsk institutt for luftforskning
NLA Høgskolen
NMBU - Norges miljø- og biovitenskapelige universitet
NORSØK – Norsk senter for økologisk landbruk
NSD – Norsk senter for forskningsdata
NTNU
Narviksenteret
Nasjonal kompetansetjeneste for aldring og helse
Nasjonalforeningen for folkehelsen
Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress (NKVTS)
Nasjonalt senter for e-helseforskning
Nasjonalt senter for kvinnehelseforskning
Nasjonalt utviklingscenter for barn og unge - NUBU
Nofima
Nokut
Nord universitet
Nordlandsforskning
Noregs vassdrags- og energidirektorat (NVE)
Norges Geotekniske Institutt
Norges Handelshøyskole
Norges forskningsråd
Norges geologiske undersøkelse
Norges idrettshøgskole
Norsk Polarinstitutt
Norsk Regnesentral

Norsk Romsenter
Norsk Utenrikspolitisk Institutt
Norsk institutt for naturforskning (NINA)
Norsk institutt for vannforskning (NIVA)
Opplysningskontoret for Meieriprodukter
OsloMet – storbyuniversitetet
RBUP Øst og Sør
Ruralis – Institutt for rural- og regionalforskning
SINTEF
Senter for grunnforskning (CAS)
Senter for studier av Holocaust og livssynsminoriteter
Simula Research Laboratory
Statens Vegvesen FoU
Statped

- UiT Norges arktiske universitet
- Universitetet i Agder
- Universitetet i Bergen
- Universitetet i Oslo
- Universitetet i Stavanger
- Universitetet i Sørøst-Norge
- Universitetssenteret på Svalbard (UNIS)
- Vestlandsforskning
- Veterinærinstituttet
- Vitenskapskomiteen for mat og miljø

Powered by Labrador CMS